Αντιρρήσεις για τον Αχελώο

ΔΥΟ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΤΗΣ Ν.Δ. ΚΑΙ ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ ΑΝΤΙΘΕΤΟΙ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Σοβαρές αντιρρήσεις, που διαφαίνεται ότι θα εκφραστούν στη Βουλή με καταψήφιση της σύμβασης ανάθεσης του έργου του Αχελώου, εξέφρασαν χθες τέσσερις βουλευτές του ΠΑΣΟΚ και δύο της Ν.Δ., σε συνέντευξη Τύπου που έδωσαν παράγοντες και φορείς της Αιτωλοακαρνανίας που αντιτίθενται στο έργο.

Οι φορείς (δήμαρχοι, σύλλογοι κ.ά.) τάνισαν ότι δεν υπάρχει ολοκληρωμένη μελέτη σκοπιμότητας για ένα έργο που θα κοστίσει 995 δισ. δρχ., και ζήτησαν να σταματήσει άμεσα κάθε ενέργεια υλοποίησης, ενώ επιφυλάχθηκαν να φέρουν τα θέμα στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Τονίστηκε στη συνέντευξη ότι:

● Η Αιτωλοακαρνανία έχει ήδη προσφέρει το Μόρνο και τον Εύηνο, και τώρα της ζητείται και ο Αχελώος, ενώ υπάρχουν [illegible] ήδια και για την ύδρευ[illegible] της Αθήνας από την Τριχωνίδα λίμνη.

● Η ανομβρία που πλήττει την τελευταία 4ετία την περιοχή έχει μειώσει στο μισό τα νερά του Αχελώου (2,5 αντί 5 δισ. κυβ. μέτρα).

● Η εκτροπή θα «σπάσει» την υδατική ισορροπία της Αιτωλοακαρνανίας και απειλεί την καταστροφή του υγροβιότοπου των 180.000 στρ. της Λιμνοθάλασσας.

● Θέτουν το ερώτημα πως θα δαπανηθούν τεράστια ποσά, τη στιγμή που η Κοινότητα δεν ευνοεί την παραγωγή πλεονασματικών προϊόντων.

● Το έργο θα κοστίσει συνολικά 1,5 τρισ. δρχ. και θα έχει ετήσια απόδοση 25 δισ., ενώ θα χρειάζεται 12 δισ. δρχ. για ετήσια συντήρηση.

Ενστάσεις

Κανένα από τα λεγόμενα «μεγάλα έργα» δεν έχει προκαλέσει τόσες ενστάσεις και διαφωνίες όσο η εκτροπή του Αχελώου. Πολλές περιβαλλοντικ[illegible] οργανώσεις, πανεπιστήμια [illegible] οι τοπικοί φορείς έχουν εκφράσει επανειλημμένα την αντίθεσή τους στο φιλόδοξο έργο, λόγω των πολύπλοκων οικολογικών, οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων που αναμένουν: καταστροφή της κοιλάδας του Ανω Αχελώου, υποβάθμιση του υγρότοπου του Μεσολογγίου, αύξηση της αλατότητας των υδάτων και των εδαφών, αλλαγή του κλίματος προς το ξηρότερο. Ταυτόχρονα, θα πνιγούν 526 σπέτια στη Μεσοχώρα και τη Σκιά, θα κατακλυσθούν γεωργικές εκτάσεις, ενώ ουδείς έχει εκτιμήσει πώς θα επηρεαστεί ο θεσσαλικός κάμπος μετά την εκτροπή.

Από το 1989, η Ελληνική Εταιρία για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, με έγγραφο του προέδρου της καθηγητή Μιχ. Σκούλλου, επεσήμανε τις καταστρεπτικές επιπτώσεις του έργου στους υγροτόπους του Μεσολογγίου. Σύμφωνα με αναλύσεις, που έχει πραγματοποιήσει ο ίδιος, εκτιμά ότι εάν μειωθεί ο όγκος του νερού στις εκβολές του Αχελώου θα αλλάξει η αναλογία των στοιχείων στα ύδατά του, η θάλασσα θα εισχωρήσει βαθύτερα στο πολύπλοκο οικοσύστημα και θα αλλάξει ο υδροφόρος ορίζοντας.

Η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία (ΕΟΕ) συνέταξε λεπτομερή μελέτη των περιβαλλοντικών, οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων, την οποία παρουσίασε στον Τύπο τα Νοέμβριο 1991. Παράλληλα, ζήτησε εγγράφως από τον τότε υπουργό Βιομηχανίας να εφαρμόσει το νόμο 1737/87 και την οδηγία 85/337 που προβλέπουν την εκπόνηση πλήρους μελέτης επιπτώσεων σε περιπτώσεις μεταφοράς υδάτων από ένα γεωγραφικό διαμέρισμα σε άλλο.

Ψήφισμα

Τον Δεκέμβριο 1991 εκδίδεται ψήφισμα κατά της εκτροπής του Αχελώου από 24 περιβαλλοντικές οργανώσεις απ' όλη τη χώρα, στο πλαίσιο συνάντησης στην Κομοτηνή του Ελληνικού Κέντρου Υγροτόπων. Το ψήφισμα καλεί την κυβέρνηση «να αναστείλει όλες τις διαδικασίες υλοποίησης των έργων εκτροπής και να επιδιώξει την ανάπτυξη της Θεσσαλίας και της δυτικής Ελλάδος με άλλους πιο ορθολογικούς και μακροπρόθεσμους τρόπους».

Εναν μήνα αργότερα, οργανώνεται στο Πάντειο Πανεπιστήμιο ημερίδα με πρωτοβουλία της ΕΟΕ. Το τελικό ψήφισμα, που υπογράφεται από 20 οργανώσεις, παραθέτει τις αρνητικές επιπτώσεις του έργου και καταλήγει: «Για όλους τους παραπάνω λόγους, είμαστε πλήρως αντίθετοι στο σύνολο των εξαγγελθέντων έργων της εκτροπής του Αχελώου και ζητούμε να σταματήσουν άμεσως όλες οι ενέργειες για την υλοποίησή τους».

Ημερίδα της Κίνησης Πολιτών τον Φεβρουάριο 1992 με θέμα την εκτροπή του Αχελώου καταλήγει με το συμπέρασμα ότι «η συζήτηση κατέδειξε ατέλειες των μελετών και αντιφάσεις» και διατυπώνει «έντονες σημαιοβηπήσεις εάν ένα τέτοιο τεράστιο έργο, επισφαλές οικονομικά, που προκαλεί υπερσυγκέντρωση επενδυτικών πόρων σε μια και μόνη περιοχή της χώρας, χωρίς συνέργειες με εναλλακτικές δυνατότητες επενδύσεων, αποτελεί την πιο συμφέρουσα εθνικά επιλογή».

Τον Απρίλιο 1992 τέσσερις οργανώσεις (Ελληνική Εταιρία, Ορνιθολογική Εταιρία, ελληνικό γραφείο του WWF και Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσεως) σε έγγραφό τους προς τον επίτροπο κ. Ρίπα ντι Μεάνα ζητούν από την επιτροπή να επανεξετάσει σε βάθος το έργο και να αποσύρει τη στήριξή της».

Αναφορά προς τους αρμόδιους υπουργούς έχει καταθέσει και η βουλευτής κ. Κάτη Κατρακούλου, βασιζόμενη σε υπόμνημα εκπροσώπων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Αιτωλοακαρνανίας.

Στο υπόμνημά τους, σύλλογοι και φορείς της Αιτωλοακαρνανίας τονίζουν μεταξύ άλλων ότι τα υδρολογικά στοιχεία, στα οποία βασίστηκαν τα σχέδια της εκτροπής έχουν αλλάξει. Βάσει των μετρήσεων, που παραθέτουν, οι υδάτινοι πόροι του ποταμού είναι τρία δισ. κυβικά έναντι πέντε δισ. κυβικών παλαιότερα.

«Περιβαλλοντικά και οικονομικά απαράδεκτη» χαρακτηρίζουν την ιδέα της εκτροπής η «Νέα Οικολογία» και η Εταιρία Οικολογίας και Ανάπτυξης σε φυλλάδιο που εξέδοσαν το φθινόπωρο 1992.

Ευρεία δημοσιότητα δόθηκε στο θέμα της εκτροπής του Αχελώου και στο εξωτερικό. Αρχικά, τον Οκτώβριο 1991 το βρετανικό γραφείο του Παγκόσμιου Ταμείου για τη Φύση (WWF) υπέβαλε σειρά ερωτημάτων προς τον τότε Κοινοτικό επίτροπο για το περιβάλλον κ. Ρίπα ντι Μεάνα, ζητώντας την αναστολή των διαδικασιών έως ότου απαντηθούν τα ερωτήματα και γίνει πλήρης επανεξέταση του έργου.

Τον Ιανουάριο 1992 η βρετανική Ορνιθολογική Εταιρία (RSPB) υπεβάλλει καταγγελία κατά της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στο Συμβούλιο της Ευρώπης για παράβαση της σύμβασης της Βέρνης στο θέμα του Αχελώου. Σε απάντηση η γενική γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρώπης εκφράζει γραπτώς προς την Διεύθυνση XI της ΕΟΚ τις ανησυχίες της για το έργο.

Πόρισμα

Η εκτροπή του Αχελώου χρησιμοποιείται ως κύριο παράδειγμα κακής πολιτικής της ΕΟΚ στο πόρισμα επιτροπής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπό τον ευρωβουλευτή κ. Λιντον Χάρισον για τη σχέση προστασίας περιβάλλοντος και περιφερειακής πολιτικής. Ο κ. Χάρισον αναγνωρίζει τις αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις του έργου και αμφισβητεί πλήρως την οικονομική σκοπιμότητά του.Κατά του έργου της εκτροπής έχουν τοχθεί οι επικεφαλής των τοπικών γραφείων του WWF από 14 ευρωπαϊκές χώρες, το European Heritage Fund, το Ευρωπαϊκό Γραφείο Περιβάλλοντος (στο οποίο μετέχουν περίπου 200 οργανώσεις από τα 12 κράτη της Κοινότητας), η Εταιρία Προστασίας της Φύσης της Δανίας (τον Ιούνιο 1992 ζήτησε από τον επίτροπο κ. ντι Μεάνα να πάψει η κοινοτική υποστήριξη του έργου).

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΑΧΕΛΩΟΥ
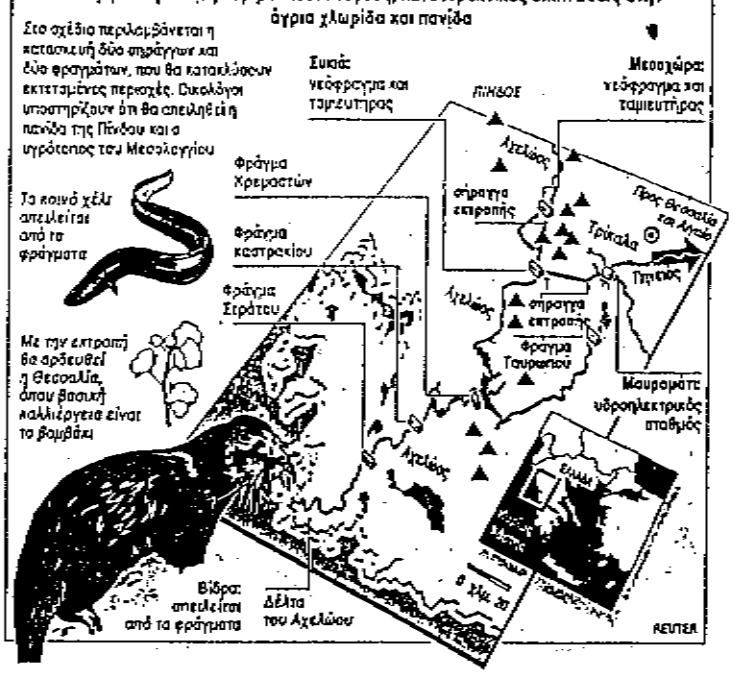
Η σχεδιαζόμενη εκτροπή του μεγαλύτερου ποταμού της Ελλάδος θα έχει, σύμφωνα με τους περιβαλλοντολόγους, καταστρεπτικές επιπτώσεις στην άγρια χλωρίδα και πανίδα